

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 23 października 2023 r.

ZP-NKWR.431.2.54.2023.GK

Pan
Paweł Wolko
Dyrektor
Powiatowej Placówki
Opiekuńczo – Wychowawczej Nr 3
w Bierutowie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 20 - 22 września 2023 r. na podstawie art. 122 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. 2023 r. poz. 1426 ze zm.) dalej zwanej „ustawą”, w związku z art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy, kontrolerzy z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu Grzegorz Kownacki - starszy inspektor wojewódzki, przewodniczący zespołu kontrolerów oraz Emilia Molska - Kaźmierczak - starszy inspektor wojewódzki, przeprowadzili kontrolę problemową w trybie zwykłym w Powiatowej Placówce Opiekuńczo - wychowawczej Nr 3 w Bierutowie z siedzibą przy ul. 1-go Maja 9g/2, zwanej w dalszej części niniejszego wystąpienia „Placówką” lub „POW”.

Przedmiotem kontroli była ocena działalności jednostki w zakresie zasadności pobytu dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej, przestrzegania praw dziecka oraz zgodności zatrudniania z wymogami kwalifikacyjnymi, w związku z realizacją zadań wynikających z ustawy w okresie od 1 września 2022 r. do 20 września 2023 r. Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 22 czerwca 2023 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem Kontroli na II półrocze 2023 r.

W okresie objętym kontrolą, funkcję Dyrektora POW pełnił Pan Paweł Wolko, odpowiedzialny za realizację zadań w ocenianych obszarach.

W zakresie działalności jednostki podlegającej kontroli wydaje się ocenę pozytywną z nieprawidłowościami, których przyczyną jest błędna interpretacja przepisów.

Uzasadnieniem oceny jest ustalony stan faktyczny i prawny. Stwierdzone nieprawidłowości miały bezpośrednie przełożenie na skuteczność realizacji przez POW ustawowych zadań i obniżenie standardu określonego dla placówki opiekuńczo - wychowawczej.

Kontrola została odnotowana w książce kontroli pod numerem 4. Postępowanie kontrolne przeprowadzono na podstawie dokumentacji merytorycznej realizowanych zadań, oświadczeń złożonych przez Pana Pawła Wolko, oględzin obiektu, składników majątku kontrolowanej jednostki, obserwacji dzieci umieszczonych w Placówce oraz indywidualnych rozmów z nimi.

Ileokroć w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym jest mowa o „rozporządzeniu” należy przez to rozumieć rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz.U. 2011, poz. 1720).

W toku przeprowadzonych czynności ustalono:

Zgodnie z decyzją Wojewody Dolnośląskiego Nr PS-IS.9423.41.2014 z dnia 8 lipca 2014 r. (z późn. zm.), kontrolowana jednostka jest placówką opiekuńczo – wychowawczą typu socjalizacyjnego z regulaminową liczbą 14 miejsc. W dniu kontroli w Placówce umieszczonych było 16. dzieci.

Analiza ewidencji wychowanków w kontrolowanym okresie wykazała, że powtarzającą się sytuacją było przekroczenie liczby miejsc wskazanej w ww. zezwoleniu Wojewody Dolnośląskiego, powodujące niezgodność z art. 95 ust. 3 ustawy. Stwierdzone przypadki stanowiły nieprawidłowość. Podkreślenia wymaga, iż Powiat Oleśnicki kierując ww. dzieci do POW pomimo braku w niej miejsc naruszył przepisy ustawy.

Kontrolowana jednostka funkcjonowała w oparciu o „*Regulamin organizacyjny Powiatowej Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej nr 3 w Bierutowie*”, przyjęty uchwałą nr 632/2022 Zarządu Powiatu Oleśnickiego z dnia 16 listopada 2022 r., określający jej typ.

Dalsza część postępowania kontrolnego wykazała, iż zgodnie z § 2 ust. 1 i § 8 ust. 1 pkt 1- 5 rozporządzenia, przy kierowaniu dziecka do placówki opiekuńczo-wychowawczej przekazywano dostępną dokumentację dotyczącą małoletniego, a w szczególności: odpis aktu urodzenia dziecka, orzeczenie sądu o umieszczeniu dziecka w placówce , dokumentację szkolną i medyczną oraz dotyczącą prowadzonej pracy z rodziną i jej rezultatów.

(dowód: akta kontroli str. 18 - 37)

Analizując przestrzeganie przez kontrolowaną jednostkę przepisów art. 136, art. 137 i art. 138 ust. 1 ustawy stwierdzono, że w okresie objętym kontrolą zorganizowano dwa zespoły do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, dalej zwane „*Zespołem*”. Ocenie poddano

działalność Zespołów, których posiedzenia odbyły się w dniach 10 stycznia 2023 r. i 22 czerwca 2023 r.

Zespół dokonywał oceny sytuacji dziecka realizując wskazane ustawowo cele, z wyłączeniem sytuacji powodujących brak zasadności takiego działania np. informowania sądu o potrzebie umieszczenia dziecka w placówce działającej na podstawie przepisów ustawy - prawo oświatowe, działalności leczniczej lub pomocy społecznej bądź monitorowania procedury adopcyjnej.

Spełniając wymóg wynikający z art. 137 ust. 1 ustawy dotyczący obligatoryjnego uczestnictwa w składzie Zespołu określonych osób, każdorazowo Placówka powiadamiała je o terminie posiedzeń, z wyłączeniem sytuacji wskazujących, iż osoby te nie istniały np. brak asystenta rodziny z uwagi na niekorzystanie przez rodzinę z takiej formy wsparcia lub brak zasadności udziału przedstawiciela ośrodka adopcyjnego w posiedzeniu w sprawie oceny sytuacji dziecka, którego sytuacja prawna nie była uregulowana umożliwiając jego przysposobienie, a także w odniesieniu do rodziców, których sąd pozbawił władzy rodzicielskiej. Pamiętać należy każdorazowo, iż dbałość o skuteczność powiadomienia nie stanowi jedynie formalnego spełnienia ustawowego wymogu, a leży w istotnym interesie dziecka. Do udziału w posiedzeniu Zespołu zapraszano także przedstawicieli sądu. Stwierdzono, iż w Placówce posługiwano się (także podczas tytułowania wytwarzanych i przesyłanych do sądu dokumentów) terminologią niewynikającą z ustawy tj. „Zespół rekwalityfikacyjny”. W celu uniknięcia powstania sytuacji powodujących niejasność, co do celu i kompetencji działania ww. podmiotu, wskazane jest dostosowanie nazewnictwa do zgodnego z ustawą. Ponadto dokumentując działania Zespołu podjęte w zakresie celu ustawowo określonego w art. 136, należy zadbać o czytelność tego faktu tj. z wytwarzanych dokumentów winno jednoznacznie wynikać, że wskazane obszary zostały przeanalizowane przez Zespół. We wszystkich przypadkach sporządzono wnioski o zasadności dalszego pobytu dziecka w POW i przekazano je do właściwego sądu, a w uzasadnionych przypadkach do ośrodka adopcyjnego odpowiedzialnego za kwalifikację dziecka do przysposobienia krajowego. Okresowe oceny były dokonywane w miarę potrzeb nie rzadziej niż co pół roku, spełniając wymóg wskazany w art. 138 ust. 1 ustawy.

(dowód: akta kontroli str. 39 - 53)

W świetle art. 100 ust. 4 ustawy dyrektor dokonał zgłoszeń informacji do ośrodka adopcyjnego o dzieciach przebywających w Placówce z uregulowaną sytuacją prawną w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających. Sytuacja ta dotyczyła 3. dzieci.

Spełniając wymóg art. 100 ust. 4a ustawy, dyrektor składał w terminie 18 miesięcy od dnia umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej do właściwego sądu wniosek wraz z uzasadnieniem o wszczęcie z urzędu postępowania o wydanie zarządzeń wobec dziecka

celem zbadania zaistnienia warunków umożliwiających jego powrót do rodziny albo umieszczenia go w rodzinie przysposabiającej. Do wniosków dyrektor POW nie dołączył opinii gminy lub podmiotu prowadzącego pracę z rodziną, co uznaje się za nieprawidłowość.

Analiza akt osobowych dotyczących spełnienia przez dyrektora oraz osoby pracujące z dziećmi w Placówce wymogu w obszarze kwalifikacji zawodowych, o których mowa w art. 97 ust. 3, art. 98 ust. 1 i ust. 3 ustawy, potwierdziła ich zgodność w przedmiotowym zakresie. Ponadto ustalono, iż w POW nie zatrudniano osób do obsługi i administracji.

(dowód: akta kontroli str. 54 - 58)

Przestrzeganie przez Placówkę przepisu art. 4 pkt 1 – 11 ustawy zostało zweryfikowane w trakcie obserwacji wychowanków oraz przeprowadzonych z nimi indywidualnych rozmów, w tym zasięgnięcia ich opinii, z uwzględnieniem wieku dzieci, możliwości intelektualnych oraz stopnia dojrzałości poznawczej. Wychowankowie wyrazili wolę do rozmów, wykazując otwartość komunikowania się z osobami kontrolującymi Placówkę. Ponadto dokonano oględzin pomieszczeń stanowiących część składową majątku kontrolowanej jednostki, w tym pokoi mieszkalnych zajmowanych przez dzieci.

Dyrektor POW umożliwiał dzieciom osobiste kontakty z rodzicami oraz osobami bliskimi z wyjątkiem przypadków, w których sąd zakazał takich styczności. Wychowankowie byli urlopowani na weekendy do domów rodzinnych, w oparciu o podjęte ustalenia na temat częstotliwości kontaktów z rodzicami. Dzieciom zapewniano stabilne środowisko wychowawcze. Zaznajomiono je z miejscem zamieszkania, opiekunami i pozostałymi osobami pracującymi w Placówce, a także schematem dnia. Ponadto dzieci posiadały swoje pokoje oraz rzeczy osobiste. Poprzez uczestnictwo w zajęciach sportowo – rekreacyjnych, wychowawczych, wychowankowie kształcili, rozwijali uzdolnienia, zainteresowania, bawiąc się i wypoczywając. W trakcie rozmów indywidualnych z dziećmi ustalono, iż znały one swoje prawa i obowiązki, z którymi były zapoznane przez dyrektora i osoby pracujące z nimi w POW. W ramach przygotowania do samodzielnego życia wychowankowie sprzątały swoje pokoje, dbając o utrzymanie ich w czystości. U dzieci rozwijano umiejętności samoobsługowe w zakresie higieny osobistej, przygotowywania posiłków i obróbki termicznej żywności, wykorzystania sprzętu AGD, sprawowania zakupów, przestrzegania zasad bezpieczeństwa w życiu codziennym. Uwzględniając wiek dzieci, ich rozwój i możliwości indywidualne, angażowano je do pomocy przy organizacji uroczystości takich jak ważne wydarzenia w życiu, święta, uczono kultury spożywania posiłków oraz zasad zdrowego żywienia. Wychowankowie zgłaszali i wykazywali poczucie bezpieczeństwa, a także możliwość wyrażania opinii w sprawach, które ich dotyczyły. Swobodnie nawiązywali dialog z wychowawcami, wykazując bliskość i rozwinięte poczucie więzi. Na podstawie uzyskanych informacji w trakcie rozmów przeprowadzonych

z wychowankami stwierdzono, iż w Placówce przestrzegano ich prawa do ochrony przed poniżającym traktowaniem i karaniem, a oni sami wypowiedali się pozytywnie o pracujących z nimi osobach. Wychowankowie posiadali wiedzę na temat swojego pochodzenia, a dyrektor Placówki i wychowawcy podejmowali z nimi rozmowy na ten temat.

Dzieci nie zgłaszały zastrzeżeń odnośnie respektowania ich praw w Placówce, potwierdzając przestrzeganie standardów z kontrolowanego zakresu.

(dowód: akta kontroli str. 59 - 64)

W wyniku przeprowadzonej kontroli problemowej w trybie zwykłym w Powiatowej Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej Nr 3 w Bierutowie z siedzibą przy ul. 1-go Maja 9g/2, stwierdzono następujące nieprawidłowości wymagające wydania zaleceń pokontrolnych:

1. W Placówce nie przestrzegano limitu miejsc dotyczącego maksymalnej liczby dzieci, które mogą być w niej umieszczone w tym samym czasie.
2. Do wniosku, o którym mowa w art. 100 ust. 4a ustawy, dyrektor Placówki nie dołączał opinii gminy lub podmiotu prowadzącego pracę z rodziną.

Wobec powyższego wydaje się zalecenia pokontrolne:

1. Przestrzegać limitu miejsc w zakresie liczby dzieci umieszczonych w Placówce.
Podstawa prawna: art. 95 ust. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2023 r. poz. 1426 z późn. zm.).
Termin realizacji: na bieżąco.
2. Do wniosku o którym mowa w art. 100 ust. 4a ustawy, dołączać opinię gminy lub podmiotu prowadzącego pracę z rodziną.
Podstawa prawna: art. 100 ust. 4a ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r. poz. 1426 z późn. zm.).
Termin realizacji: na bieżąco.

Pouczenie:

Zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego, w tym wystąpienia niezawierającego zaleceń pokontrolnych, składa się na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2023 r. poz. 1426 z późn. zm.).

Proszę w terminie do dnia **24 listopada 2023 r.** o powiadomienie Wojewody Dolnośląskiego o sposobie realizacji zaleceń przedstawionych w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Danuta Zawilla
ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU
Zdrowia, Polityki i Spraw Społecznych
.....
(kierownik komórki do spraw kontroli)

Grzegorz Paweł
.....
(przewodniczący zespołu inspektorów)

E. Kosiński
.....
(członek zespołu inspektorów)